

29.05.2025

Immunoprofülaktika ekspertkomisjoni 07.05.2025 koosoleku päevakord ja ettepanekud

Päevakord:

1. Puukentsefaliidi revaktsineerimisskeemi uuendamine
2. Gripi ja COVID-19 haigestumine 2024/2025 viiruste hooajal
3. Gripi vastase vaktsineerimise riskirühmade uuendamine
4. Seisukoht kolmevalentse gripivaktsiini kasutamise kohta
5. HPV vastane vaktsineerimine

Arutelu ja otsused

Päevakord:

1. Puukentsefaliidi revaktsineerimisskeemi uuendamine

Eestis algab puugihooaeg tavaliselt aprillis ning kestab oktoobrini. Puukentsefaliit on puukidega leviv viiruslik nakkushaigus, mis võib kulgeda raskelt ja võib mõjutada närvisüsteemi (tasakaalu- ja koordinatsioonihäired, jäsemete halvatused, peavalu, keskendumis- ja mäluhäired). Puukentsefaliidi vastu puudub spetsiifiline ravi. Parim viis haigestumisest hoidumiseks on vaktsineerimine.

Puukentsefaliidi vaktsineerimise tavapärase skeem Eestis:

Puukentsefaliidi vastane vaktsineerimisskeem	
1. doos	Valitud kuupäev
2. doos	1-3 kuud pärast 1. doosi
3. doos	5-12 kuud pärast 2. doosi
Esimene revaktsineerimine	3 aastat pärast 3. doosi
Revaktsineerimine	Eelnevast doosist 5 aastat hiljem
	≥50-aastastel eelnevast doosist 3 aastat hiljem

WHO SAGE (World Health Organization Strategic Advisory Group of Experts on Immunization) on enda 2011. aastal avaldatud arvamuses toonud esile, et on selged märgid, et revaktsineerimise vahemikud võivad olla märkimisväärselt pikemad kui tootjate praegused soovitusel.¹ Hiljutised uuringud on aga näidanud, et puukentsefaliidi vastane immuunsus püsib kauem kui eelnevalt arvatud ja revaktsineerimise perioodi võiks pikendada 3–5 aastalt kuni 10 aastani.²³

Eesti Infektsioonhaiguste Seltsi vaktsineerimise töörühm on teinud ettepaneku võtta Eestis kasutusele pikendatud puukentsefaliidi revaktsineerimise skeem. Arutati viimaste kuude jooksul esitatud ettepanekuid puukentsefaliidi revaktsineerimisskeemi uuendamiseks. Uuringud näitavad, et immuunsus püsib kauem kui eelnevalt arvatud.

¹ [Vaccines against tick-borne encephalitis: WHO position paper](#)

² [Retrospective, matched case-control analysis of tickborne encephalitis vaccine effectiveness by booster interval, Switzerland 2006–2020 | BMJ Open](#)

³ <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/14760584.2024.2311359>

Immunoprofülaktika ekspertkomisjoni järeldused ja soovitused:

- Komisjon ei teinud otsuseid puukentsefaliidi vaktsineerimise skeemi uuendamiseks ja jätkab arutelusid. Terviseamet koostab juhised tervishoiutöötajatele, mida teha, kui vaktsineerimise intervallid on pikemad kui soovitatud.

2. Gripi ja COVID-19 haigestumine 2024/2025 viiruste hooajal

Terviseameti gripikeskuse peaspetsialist esitas ülevaate 2024/2025 viiruste hooajast. Aastal 2023 uunedati gripi, COVID-i ja ägedate respiratoorsete haiguste andmete kogumise põhimõtteid, et need oleksid paremini kättesaadavad ja digitaliseeritud. Andmed põhinevad tervise infosüsteemi haiguslugude lõpetamise järel saadud informatsioonil.

Gripp ja SARS-CoV-2 viirused domineerisid vaheldumisi, moodustades tippnädalatel kuni 60% kõigist positiivsetest proovidest. Laste seas domineeris B-gripiviirus, samal ajal kui vanemaealiste seas oli ülekaalus A-gripiviirus. Gripi tõttu hospitaliseeriti 1374 inimest, kellest 51% olid vanuses 60 aastat ja vanemad. Gripi tõttu esines 79 surmajuhtu. Gripi vastu vaktsineeriti 169 774 inimest, kuid hõlmatus 60-aastaste ja vanemate seas oli vaid 24,9% (91 956 inimest).

COVID-19 tõttu hospitaliseeriti 2080 inimest, kellest 92% olid vanemaealised. COVID-19 tõttu esines 72 surmajuhtu. COVID-19 vaktsineerimisega hõlmatus oli 5,5%, vanemaealiste seas aga 9,9%.

Lisaks registreeriti RSV-viirusega seotud 466 haigusjuhtu, mille tõttu hospitaliseeriti 134 inimest. Ühtegi surmajuhtu RSV viiruse tõttu ei esinenud.

3. Gripi vastase vaktsineerimise riskirühmade uuendamine

Hetkel on immuniseerimiskava määruse alusel riigi poolt gripi vastane vaktsineerimine tagatud:

- 6 kuud kuni 7 aastat (k.a) vanustele lastele;
- üle 7-aastastele alaealistele, kellel on tervise seisundi tõttu suurenenud risk raskelt haigestuda (südame ja veresoonehaigused, onkoloogilised haigused, immuunpuudulikkus, diabeet ja obstruktiivne kopsuhaigus);
- sotsiaalhoolekande seaduse tähenduses väljaspool kodu osutatava ööpäevaringse üldhooldusteenuse saajale, ööpäevaringse erihoolekandeteenuse saajale ja kogukonnas elamise teenuse saajale;
- 60-aastasele ja vanemale isikule;
- rasedale.

Komisjonis arutati millistele sihtrühmadele oleks vaja riiklikult gripi vastast vaktsineerimist laiendada ja tutvuti uute võimalike gripi vastaste vaktsiinidega.

Immunoprofülaktika ekspertkomisjoni järeldused ja soovitused:

- Komisjon teeb Tervisekassale ettepaneku laiendada gripi vastase vaktsineerimise täiskasvanute sihtrühmi sarnaselt pneumokokknakkuse vastase vaktsineerimise riskirühmadega.
- Komisjoni prioriteet on praegu keskenduda olemasolevate vaktsiinide kättesaadavuse ja hõlmatus suurendamisele, et vähendada nakkushaiguste levikut. Samal ajal

hinnatakse ka riikliku immuniseerimiskalendri elluviimisel uute vaktsiinide kasutustele võtmise põhjendatust.

4. Seisukoht kolmevalentse gripivaktsiini kasutamise kohta

Eestis on seni kasutatud peamiselt neljavalentset gripivaktsiini, mis sisaldab kahte A-tüve ja kahte B-tüve (B/Victoria ja B/Yamagata). Alates 2020. aastast ei ole B/Yamagata liini enam kinnitatud ringluses – viimased juhud pärinevad enne COVID-19 pandeemiat.

Maailma Terviseorganisatsioon (WHO) on oma 2024/2025 hooaja soovitustes toonud välja, et B/Yamagata liini ei ole pärast 2020. aastat tuvastatud ning selle komponendi lisamine vaktsiinidesse ei pruugi olla põhjendatud.⁴

Ka Euroopa Haiguste Ennetamise ja Tõrje Keskus (ECDC) on kinnitanud, et B/Yamagata ei ole praegu ringluses ning trivalentne vaktsiin, mis sisaldab kahte A-tüve ja B/Victoria liini, võib olla piisav ja sobiv.⁵

Euroopa Raviamet on samuti heakskiitnud, et liigutakse 2025/2026 gripi hooajal Euroopas üle kolmevalentsele gripivaktsiinile.⁶

Immunoprofülaktika ekspertkomisjoni järeldused ja soovitused:

- Komisjon soovitab edaspidi kasutada Eestis gripi vastasel vaksineerimisel minimaalselt kolmevalentset vaktsiini.

5. HPV vastane vaksineerimine

Alates 1. veebruarist 2024 mindi üle ühe doosi HPV vaksineerimisele, koos teavituskampaaniatega, mis hõlmasid digikampaaniat, artikleid ja koolitusi.

Tervise infosüsteemi andmetel oli 2024. aasta keskmine hõlmatus HPV vaktsiini ühe doosiga 14-aastaste seas oli 54%, kusjuures tüdrukute hõlmatus ulatus 63%-ni ja poiste hõlmatus oli 45,6%. Kõrgeim hõlmatus oli Tartu ja Saare maakonnas, madalaim aga Järva ja Põlva maakonnas. Vaksineerimata on 11 000 tüdrukut ja 15 000 poissi vanuses 12–14 aastat.

Peamised takistused HPV vastase vaksineerimise hõlmatusel on olnud koolitervishoiuteenuseosutajatel lapsevanematega kontakti saamine, madala teadlikkus ja koolide erinev toetus koolitervishoiuteenuse osutamisel.

---

⁴ [Recommended composition of influenza virus vaccines for use in the 2024-2025 northern hemisphere influenza season](#)

⁵ [Influenza virus characterization - Summary Europe, November 2024](#)

⁶ [Replacement of quadrivalent seasonal influenza vaccines with trivalent vaccines in the EU](#)